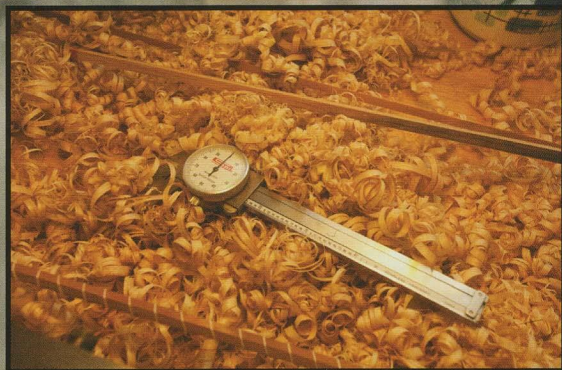
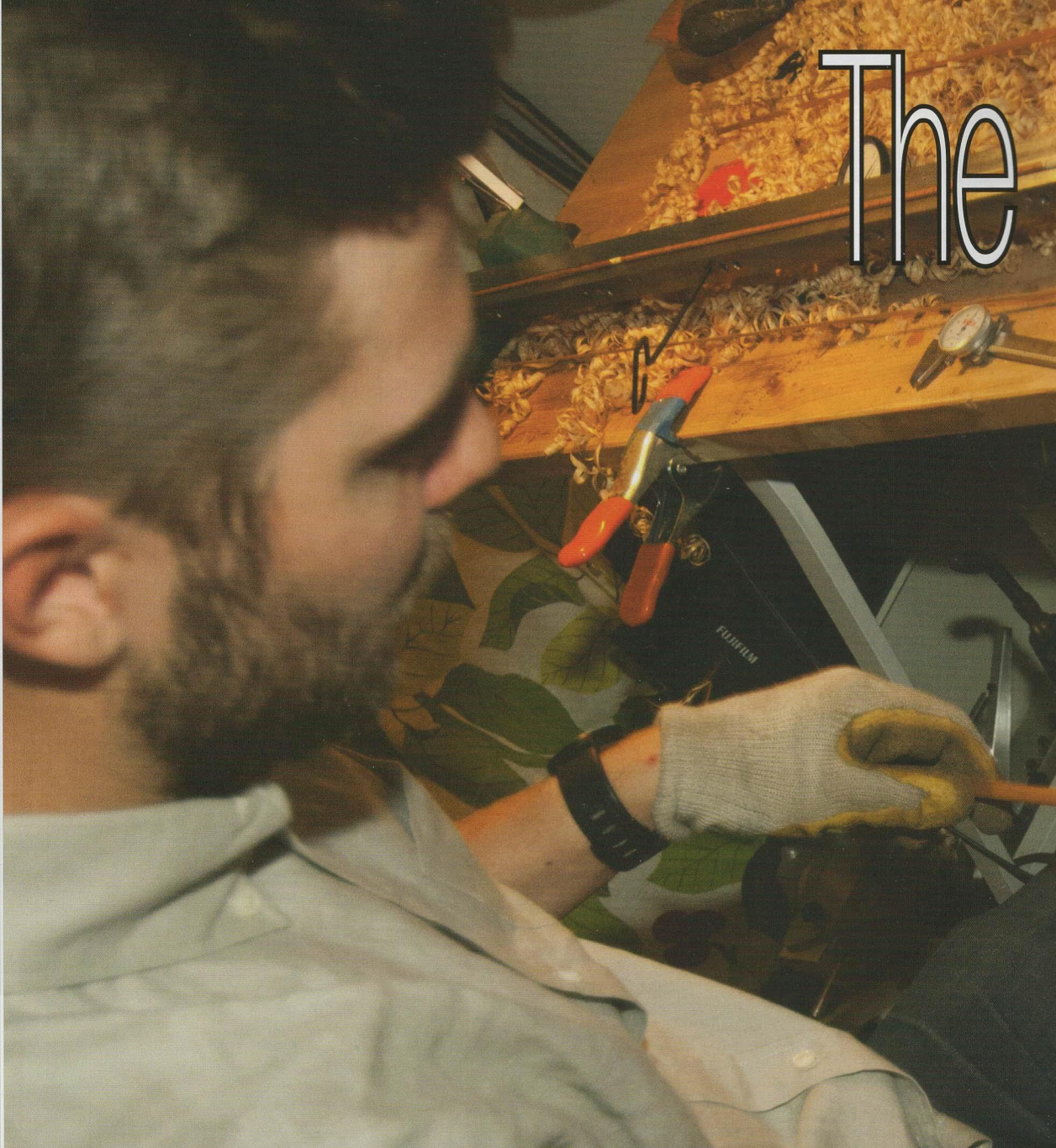

The

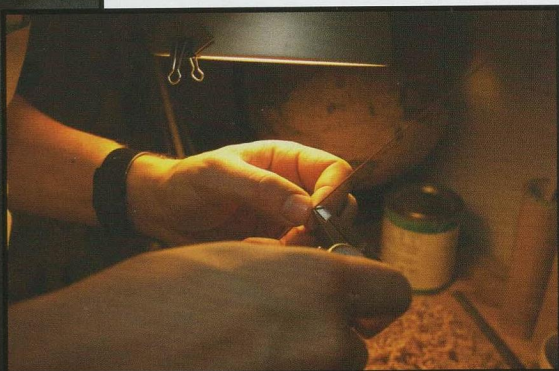

Master Rod Maker

Tekst og foto: Michael Jensen

Langt væk fra rislende fluestrømme, i det hippe Williamsburg i Brooklyn, New York, finder man overraskende en ung svensk-amerikaner, der har perfektioneret noget vi andre kun kan drømme om.

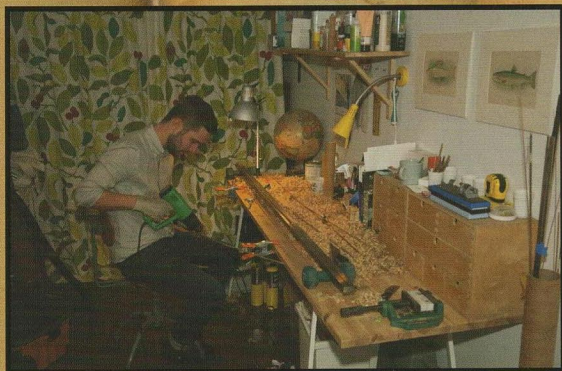
Jacob Palmborg er i dag en af verdens bedste splitcane stangbyggere, eller som det hedder 'over there': Master Rod Maker - mester i kunsten at bygge splitcanes-tænger.

Fra han startede, sådan lidt for sjov, med at lave sin første splitcanestang fordi han ønskede sig én, og syntes de var for dyre, og til i dag, hvor han har flere måneders leveringstid på bestillinger fra hele verden, er der sket meget. Bare produktionstiden, hvor den første stang tog over 100 timer, tager det i dag Jacob typisk 40 timer at lave en splitcane fluestang på 8 fod.

Det er detaljerne det handler om, der bliver ikke sprunget let hen over nogen dele af produktionen, og med en baggrund som industriel designer kender han vigtigheden af detaljer og godt håndværk. Det hele starter med valget af bambus, de såkaldte tonkin bambus rør, og det er ikke lige meget, hvordan bambussen ser ud. Heldigvis findes der firmaer der har specialiseret sig i at finde de rette rør fra Sydkina til splitcane byggere, fx Andy Royer fra The Bamboo Broker i Vashon ved Washington. Det ideelle bambusrør er helt lige, og med over 18 tommer mellem "noderne" – ringene på bambussen – og med en vægt og tyngde der indikerer store fibre. Men det er sjældent at finde perfekte tonkinrør, der er næsten altid noget galt, som stangbyggeren så må prøve at udbedre eller bygge ind i designet.

På øverste etage i beboelsesejendommen i Williamsburg har Jacob Palmborg indrettet sin workshop. Her kan han udvælge sine tonkinrør og begynde det langsommelige arbejde med først at varme rørene op for derefter at splitte dem i op til 24 mindre stykker. Herefter skal de rettes ud ved hjælp af en varmepistol, der får bambussens fibre til at blive bøjelige, og kanterne fra bambussens ringe skal slibes ned med en fil, et vigtigt skridt før selve afhøvlingen af de trekantede pinde. Afhøvlingen foregår over to gange i en planeringsform der kan indstilles i hele formens længde og give de enkelte dele den rette størrelse helt ned til en 74-tusindedel af en tomme for stangens spids. De enkelte dele høvles ned til at passe i en perfekt trekant på 60°, og samles så af seks dele til at give splitcane stangens kendte hexagonale form. Delene syes sammen, både for at se at der ikke er nogen sprækker, og for at beskytte bambussen inden den er limet. Efter første afhøvling tjekkes stangen igen for om den er helt lige, hvis ikke kan den igen rettes til ved hjælp af varmebehandling. Efter varmebehandling skal bambus strimlerne tilspidses på et sæt justerbare planeringsforme fremstillet af to stålstænger

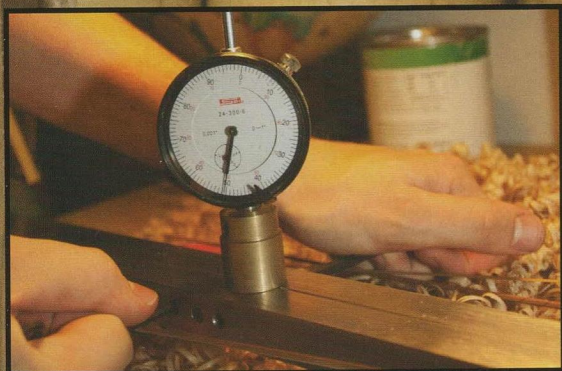
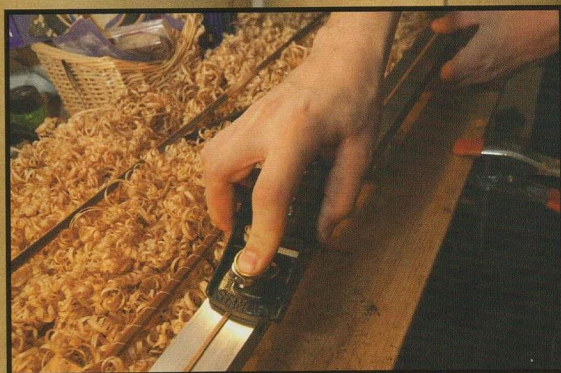

(justerbare træforme kan også anvendes til den endelige planing). De affasede kanter af stængerne skaber en 60° rille ned i midten af den form, der er justeret i dybden ved at stramme eller løsne bolte, der trækker sammen eller skubber de to sider af formen. Dybden af rillen ved hvert punkt langs længden af planeringen afgør, hvor meget strimlerne skal tilspidses fra den tykke ende af fluestangen til spidsen. Denne justering sker ved hjælp af en dybdemåler. Der er et uendeligt antal mulige fluestangs taperinger som kan bruges, og en god rod-maker forstår betydningen af de forskellige taperingers effekt for stangens kasteevne.

De gamle kendte amerikanske splitcanestang bygger så som Garrison, Leonard, Winston, Dickerson og ikke mindst Edward Payne, som er Jacob Palmborgs store forbillede, havde alle det til fælles at de ligesom Jacob boede langt fra der hvor de fiskede. Payne startede med at lave ferruler for Leonard, men etablerede senere E.F. Payne Rod Company, og regnes af mange for at være ham der perfektionerede sin mester Leonards arbejde. Der findes mange anekdoter om Payne,

mange angår hans perfektionisme og stædighed, men håndværket fortæller alt, og i dag er det ikke ualmindeligt at hans stænger sælges for op imod 2000 dollars på auktion.

Det er nok perfektionismen fra Payne der tiltaler Jacob Palmborg, at tilstræbe det perfekte og ikke ryste på hånden over de mange timer der bruges i hans workshop. Det er ikke usædvanligt at Jacob sidder og filer sine ferruler tyndere under køreturen til nærmeste fluefiskevand ved Catskills, cirka 3 timer fra the Big Apple, sammen med sin amerikanske kone Eileen. Og hun nyder hans passion eller nørderier som hun kalder dem, hvilket også har fået hende til at fiske med splitcanestang. Jacob ville egentligt godt leve af at bygge stænger, men finder også vekselvirkningen med jobbet som industriel designer god, da han ikke behøver at jage profit, men tage sig den tid det nu tager at bygge en splitcanestang. Men det er bestemt ikke en hobby, den betegnelse bryder han sig ikke om, han tager sin stangbygning meget seriøst, og betragter det som en forretning. Ikke en forretning man bliver rig af, men en som han er meget passioneret omkring.

Når Jacob er tilfreds med høvlens arbejde og stykkerne passer helt perfekt sammen, starter den del af processen som faktisk stresser ham lidt, spidserne skal limes sammen. Man har rundt regnet 20 minutter til at få dem samlet når der først er smurt lim på. Limen presses ud mellem samlingerne når delene snøres tæt sammen, herefter kan han tørre klingen af og afvente på limens tørring inden stangen slibes ren for lim. Herefter skal klingens lakeres tre gange. På det her tidspunkt i processen er der tid til at overveje, hvordan den færdige stang skal se ud, hvilken farve bindetråd til øjerne, hjulholder, korkhåndtaget og ikke mindst fer-rulerne som også skal passe perfekt sammen så den færdige splitcane stang kan skilles med den rare plop-lyd.

Det meste af Jacobs eget fiskeri foregår i Catskills dalen godt tre timer fra New York, men senest er han også begyndt at eksperimentere med saltvandsfiskeri med splitcanestang, selvom dette giver store udfordringer for materialerne. Hans foretrukne fluehjul er gamle Hardy Perfect hjul med en Cortland Sylk line, der er optimeret til splitcane fluefiskeriet.

Og hvis man undrer sig over at en så dedikeret stangbygger og fluefisker ikke bor tættere på fiskevandet, så er Jacobs kommentar – Så fiskede jeg hele tiden i stedet for at bygge splitcane stænger.

En typisk 8 fods splitcane stang i klasse 4-5 koster 800-1000 dollars, afhængig af konfiguration. Til det har Jacob Palmborg brugt for omkring 300-500 dollars i materialer og en masse tid.

Mere om Jacob Palmborg

<https://flyandfeather.wordpress.com>

Mere om splitcane

<http://splitcaneinfo.dk>

Den skarpsindige læser vil bemærke at der er tre (3) artikler af Michael Jensen i dette blad. Artiklerne er skrevet af tre forskellige forfattere, der alle hedder Michael Jensen. Forvirret? – det var redaktøren i hvert fald et kort øjeblik.

